БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 204 (6394) ОКТЯБРИИН 16 ВТОРНИК 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада СССР дотор гар табилгын амжалтата ябаса хадаа советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй, большевистскэ партида, Советскэ правительствода, эб найрамдалай агууехэ туг-баригша нүхэр Сталинда үнэн байдагайнь хүсэн түгэс демонстраци болоно!

Хонин ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэе

Научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар хонин ажалай түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн мүнөөдэр нээгдэхэнь.

Зүблөөндэ хабаадагшад хонин ажалые хүгжөөхэ ба нооһо ехээр бэлдэхэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхэ талаар республикын колхозууд болон совхозуудай зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэ байна. Хонин ажалда хүдэлмэрилжэ ябаһан колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ хүдэлмэри бүтээхэ байна. Табан жэлэй турша соо хонидой тоо хоёр дахин олошорхо, зарим аймагуудта үшөөшье олон болохо байна. Хониной үүлтэр һайжаруулха талаар бүришье харюусалгатай хүдэлмэри хэгдэхэ болоно. Табан жэл соо нарин нооһотой хонидой тоо 4 дахин олошорхо, нарибтар нооһотой хонидой тоо—3,5 дахин, шэрүүбтэр нооһотой хонидой тоо 3 дахин шахуу олошорхо байна. Тиихэдэ һайн шанартай нооһон бүри ехээр абтаха болоно. Табан жэлэй турша соо нарин нооһо абалга 1950 онойхиһоо 11 дахин, нарибтар нооһо—8,4 дахин, шэрүүбтэр нооһо—4 дахинаар ехэдхэгдэхэ байна. Иигээд байхадаа малажалай шухала һалбари болохо хонин ажал табанжэлэй турша соо үндэһөөрөө хубилгагдан, манай республика ашаг шэмэ ехэтэ хонин ажалтай, нооһо ехээр үгэдэг республика болохо байна.

Хонин ажалдахи манай бүхы хүдэлмэриие үндэһөөрнь хубилгаагүйдэ энэ харюусалгата зорилгонууд шиидхэгдэхэгүй байна. Республикын олонхи хонишод хадаа хони харууһалха хуушан аргаар хүдэлмэрилһэн хэбээрээ, ороной түрүү малшадай дүй дүршэлые ба наукын туйлалтануудые хүдэлмэридөө хэрэглэдэггүй байха юм. Энэ жэл 100 эхэ хонин бүриһөө 64 хурьга абаһан ушарые гансал энээгээр тайлбарилхаар байна. Тиихэдэ зарим аймагуудта энэ показатель үшөө муу байха юм. Жэшээнь, Кабанскын аймагта 100 эхэ хонин бүриһөө 28 хурьган абтаһан байна. Зарим аймагуудта хонин олоор гарзална. Мухаршэбэрэй аймагта хониной гарзалалга 27 процент, Кударын—30 процент хүрэһэн байха юм.

Нооһо абалга бүришье бага. Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо нооһо хайшалалга ехэ болоогүй, харин улам бага болоо. Хонин бүриһөө оройдоо 1,1 килограмм нооһон хайшалагдана.

Хонин ажалай ехэ гээгдэлтэй байһан нэгэ шалтагаан гэбэл, түрүүшүүлэй дүй дүршэл ба наукын туйлалтанууд мууса нэбтэрүүлэгдэдэг байна. Хонидой тоо ехээр олошоруулжа байһан ба нооһо хайшалалга ехэдхэһэн хониной-товарна фермэнүүд аймаг бүхэндэ шахуу бии.

Нооһо ехээр бэлдэхэ ба хонидой тоо олошоруулха табанжэлэй түсэбые дүүргэлгэ хадаа түрүү дүй дүршэлые ба советскэ хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри үндэһөөрнь һайжаруулхые эринэ. Тиихын тула большевистскэ пропагандын, тэрэнэй олон янзын формо ба методуудые хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала. Түбхын түрүүн лекционно пропаганда һайжаруулха, энэ хүдэлмэридэ мэргэжэл һайнтай лекторнуудые хабаадуулха хэрэгтэй. Лекци болон хөөрэлдөөнүүд хадаа олониитэ колхознигуудта ойлгосотой, түрүүшүүлэй хүдэлмэриин методые гүнзэгыгөөр, научна ямаршье баримтые ойлгосотойгоор харуулһан байха ёһотой.

Советскэ Союзай зарим областьнуудта лекци болон хөөрэлдөөнүүдые үнгэрэлгэдэ түрүүшүүл эдэбхитэйгээр хабаададаг байха юм. Гэбэшье манай республикада иимэ метод хэрэглэгдэнэгүй. Лекци ба хөөрэлдөөнүүдые һайнаар үнгэргэжэ шадаха хүнүүд манай республика доторхи колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, фермэнүүдые даагшадай дунда олон. Тэдээндэ имагтал туһалха хэрэгтэй. Гадна, түрүү ажахыда экскурси хэхэ ябадал манай республика дотор мартагданхай. Түрүү дүй дүршэлэй пропагандын шухала метод — экскурсиие бүхы аймагуудта һаяар һэргээхэ шухала. Түрүү ажахын туйлалтануудые өөһэдөө ерэжэ харахадаа түрүүшүүл һайнаар ойлгохо ба өөһэдынгөө хүдэлмэридэ бэлээр хэрэглэжэ шадаха болоно.

Аймагуудта хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөө, семинарнуудые нэгэл янзаар үнгэргэжэ байха бэшэ, харин хубилгажа шэнэдхэхэ хэрэгтэй. Иимэ зүблөөнүүд заал һаа аймагуудай центрнүүдтэ үнгэргэгдэдэг заншалтай. Тэрэниие түрүү колхоздо үнгэргэжэ болохогүй аал? Иимэ зүблөөнүүд дээрэ элидхэл ба үгэ хэлэлгэн хадаа колхозой гү, али фермын жэшээ дээрэ харуулагдаха байна бшуу. Дүй дүршэлөөшье андалдаха ябадалдань ехэ туһатай байха һэн.

Түрүү хонишодой туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ гурбан жэлэй зоотехническэ курсанууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Гэбэшье, партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, тэрэшэлэн колхозуудай правленинүүд иимэ курсануудта ёһотой гэгшын анхарал хандуулдаггүй, хүдэлмэриень һайжаруулхын түлөө оролдодоггүй байна. Энэ шалтагаанһаа боложо, эдэ курсанууд нэгэ һаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг, үгышье һаа оройлоо тараагдашадаг байха юм. Нёдондо жэл иимэ баримтанууд олон колхозуудта үзэгдөө һэн.

Хониной фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые энэ курсануудта һургаха хэрэгтэй. Тиихын тула колхознигуудай һуралсалые үдэр бүри хинан шалгажа, эрхим һайн мэргэжэлтэдые иимэ курсануудта хүдэлмэрилүүлхэ, занятиин шанар һайжаруулха, наукын туйлалтануудые колхознигуудта ойлгуулха шухала.

Түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ пропагандын хүсэтэ зэбсэг — хэблэл ба радио һайнаар хэрэглэгдэнэгүй. Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, хониной фермые даагшанар, хонишод газетэнүүдтэ үсөө бэшэнэ, радиогоор хэлэхэнь тон хомор. Һүүлэй үедэ малажалай түрүүшүүлэй бэшэһэн ном ба брошюранууд хэблэгдэхээ болишоо. Эдэ бүхы дутагдалнууд тон һаяар усадхагдажа, түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлые ба наукын туйлалтануудые пропагандалха хүдэлмэри һайжаруулагдахань шухала.

Малажалдахи эгээл харюусалгатай үе— малай үбэлжэлгэ ерэбэ. Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правленинүүд, партийна эхин организацинууд малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бүхы малшадые элсүүлхэ ёһотой.

Түрүү дүй дүршэлые, мичуринска наукын туйлалтануудые хэрэглэн, орооной кампаниие һайнаар үнгэргэхэ, үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, хонин һүрэгөө тобир тарганаар үбэлжүүлхэ гээшэ хониной фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй арюун уялга мүн.

Ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлбэ

Кяхтадахи гуталай фабрикын коллективэй суглаан патриотическа ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө.

Фабрикын директор нүхэр Игумнов «Советскэ арад бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө тэмсэнэ» гэһэн элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлэй һүүлээр фабрикын сабхиин цехын мастер, залуу стахановец нүхэр О. Бурлаков иигэжэ хэлээ:

— Манай фабрикын коллектив советскэ арадтаяа хамта, хүсэ шадалаа гамнангүй, стахановскаар хүдэлмэрилжэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлэлсэхын түлөө тэмсэнэ. Коллективнай эб найрамдалай вахтада жагсажа, жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 7 болотор дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 200 мянган түхэригэй гуталнуудые оёжо гаргаха гэжэ дээшэлүүлһэн уялга абанхай. Энэ уялгаяа дүүргэхэмнай лабтай.

В. Жигжитов.

ТЕЛЕГРАММА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ *нүхэр И. В. СТАЛИНДА*

Хитадай Арадай Республикын тогтоогдоһоор хоёр жэлэй ойтой ашарамдуулан, хани барисаата амаршалга ба үнэн сэдьхэлэй хүсэлэнгүүдые хүргэһэнэйтнай түлөө Танда Хитадай Арадай Республикын Правительствын ба хитад арадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб.

МАО ЦЗЕ-ДУН.

1951 оной октябриин 10.
Пекин.

ТЕЛЕГРАММА

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр *нүхэр А. Я. ВЫШИНСКИДЭ*

Хитадай Арадай Республикын тогтоогдоһоор хоёр жэлэй ойтой дашарамдуулан, хани барисаата амаршалга хүргэһэнэйтнай түлөө Танда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэб.

ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

1951 оной октябриин 10.
Пекин.

КОЛХОЗНО БУХГАЛТЕРИИН ҮДЭР

ГАЛИ (Грузинска ССР). Гальска районой Окуми гэжэ тосхондохи Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бухгалтеридэ үдэр бүри бэшэгдэжэ байдаг документнүүд хадаа Эхэ оронойнгоо аша туһын тула колхознигуудай шэн зоригтойгоор ажаллажа байһаниие харуулна. Колхозно бухгалтеридэ ажалайнь үдэр үглөөгүүр эртэ эхилнэ. Счетовод Яков Микава гэгшэ колхознигуудай үнгэрэгшэ үдэр олоһон ажалта үдэрнүүдыень тэдээнэй өөһэдын счёдуудта оруулан бэшэнэ. Социалистическэ Ажалай Герой, Грузиин Верховно Соведэй депутат, сайн ургаса суглуулагша Натела Булискерия гэгшын счёдые харахада, тэрэ хадаа энэ жэлдэ 600 ажалта үдэр олоһон ба хахад гектар шахуу газарһаа сайн 14 тонно ургаса суглуулһан байна. Тэрэнь түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо арба дахин ехэ болоно. Бусад олон колхознигуудай счёдуудта 400—500 ажалта үдэрнүүд бэшэгдэнхэй. Колхозно бухгалтериин мэдээнүүдые хэрэглэн, ажалта үдэрэй үные дунда жэшээгээр тодорхойлжо болохо байна. Ажалта үдэрэй үнэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо нилээд ехэ байжа, тус бүридэнь 40 шахуу түхэриг мүнгэн ба гурбан килограмм шахуу орооһон хүртэхэ болоно.

Бухгалтерай орлогшо Тамара Шелия гэгшын стол дээрэ нарин сэбэрээр графалан бэшэгдэһэн орошын ведомостьнууд байна. Тэдээн соо колхозой хүдөө ажахын элдэб культурануудые гүрэндэ тушааһаниинь бэшэгдэнхэй. Колхоз болбол гүрэндөө түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад тонно сай, 72 килограмм торгоной коконуудые тушааһан ба 75 мянган шнурометр тамхи суглуулһан байна. Гүрэндэ түсэбһөө гадуур тушаагдаһан продукциин тонно бүхэн хадаа колхоздо хэдэн мянган түхэриг нэмэлтэ доход сруулдаг юм. Гансахан нэгэдэхи сортын сайн набшаһа суглуулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө гурбан зуу мянгаһаа дээшэ түхэриг шагнал болгогдон колхоздо үгтэһэн байна.

Колхозой мүнгэн доход энэ жэлдэ 10 миллион түхэригһөө доошо бэшэ байха юм.

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕДТЭ

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые СССР дотор энэ оной сентябрьда эхилһэн кампаниин ябаса тухай мэдээнүүд эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедтэ абгаба.

Советскэ Союзай бүхы арадууд, манай ороной бүхы хүн зон Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгые нэгэн һаналаар дэмжэнэ, арадуудай аюулгүй байдалай ба эб найрамдалай хэрэг хамгаалхаар хүсэд шиидэнхэй байна гэжэ союзна республиканууднаа, хизаарнуудһаа ба областьнуудһаа ороһон мэдээсэлнүүд харуулна.

Гар табилга мүнөө ороной бүхы районуудта дэлгэрһэн ба үнэхөөр бүгэдэарадай шэнжэ шанартай болоһон байна.

Эб найрамдал хамгаалха республиканска, хизаарнуудай ба областной комитедүүдһээ эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедтэ ороһон мэдээнүүдэй ёһоор, кампаниин эхилһэнһээ хойшо энэ оной октябриин 10 хүрэтэр советскэ 96.729.946 гражданинууд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табиба.

Гар табилга манай Эхэ ороной столица Москвада ехэ амжалтатайгаар ябуулагдажа байна, эндэхи 2.840.769 хүн Хандалгада гар табяа. Ленинградай 1.465.075 хүн, РСФСР-эй городууд ба тосхонуудай — 51.778.465 хүн, Украинска ССР-эй — 18.617.592 хүн, Белорусска —4.569.800 хүн, Узбекскэ — 2.868.393 хүн, Казахска — 2.501.107 хүн, Грузинска — 2.181.061 хүн, Азербайджанска — 1.579.799 хүн, Литовско—1.465.747 хүн, Молдавска—1.321.790 хүн, Латвийска—1.239.418 хүн, Киргизскэ — 717.563 хүн, Таджикска — 656.490 хүн, Армянска—800.795 хүн, Туркменскэ — 399.184 хүн, Эстонско — 621.567 хүн, Карело-Финскэ—239.427 хүн Хандалгада гар табяа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиха кампани СССР дотор политическэ ба ажалай угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоһон Советскэ гүрэниие саашадаа бэхижүүлхэ ябадалда манай ороной ажалшадые улам ехээр элсүүлэн эмхидхэлгэдэ туһална.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табиха ябадалда зорюулагдаһан ажалшадай ехэ митингнүүд ба суглаанууд ороной предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта, колхозуудта, МТС-үүдтэ, совхозуудта, һургуулинуудта болобо. Эб найрамдалай тала баригшадай конференцинүүд бүхы союзна ба автономно республикануудта, РСФСР-эй хизаарнуудта ба областьнуудта боложо, эб найрамдал сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэхи советскэ арадай зорилгонуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Эб найрамдал хамгаалха республиканска, областной ба хизаарнуудай комитедүүд конференцинүүд дээр һунгагдаа.

Советскэ хүнүүд конференцинүүд, митингнүүд ба суглаанууд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Правительствын гадаадын политикые бүрин һайшаана, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэн тухирхые эрмэлзэжэ байгаа американо-английска империалистнуудые буруушаана, Кореядахи американска интервенци зогсоохые эринэ, Баруун Германиие ба Японие ремилитаризацилгада эсэргүүсэн эрид шууд тэмсэнэ.

Советскэ хүнүүд Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табилгаяа шэн зоригто ажалаар бэхижүүлнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ олон миллион советскэ ажалшад үйлэдбэриингөө бүтээсые дээшэлүүлхэ, түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэхэ, продукциин шанар һайжаруулха, хүдөө ажахын хүдэлмэри жэшээтэ һайнаар дүүргэхэ уялгануудые абаад, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада СССР дотор гар табилгын амжалтата ябаса хадаа советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэлэй, большевистскэ партида, Советскэ правительствода, эб найрамдалай агууехэ туг-баригша нүхэр Сталинда үнэн байдагайнь хүсэн түгэс демонстраци болоно.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга Советскэ Союз дотор үргэлжэлһөөр.

БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

ИВОЛГЫН АЙМАГАЙ КОЛХОЗУУДТА ҮРҺЭНЭЙ ФОНД ХААЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

Яровой культурануудай, олон жэлэй ногооной, хартаабхын, тэрэшэлэн 1952 ондо таригдаха намарай хара таряанай фонд хаалга Иволгын аймагай колхозуудта хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэнэ. Мүнөө хүрэтэр үрһэнэй участогуудай таряа хуряалга ба сохилго дүүргэгдээгүй, ороoһото культурануудай үрһэ хаалга миил 46 процент дүүргэгдээ. Хэтэрхэдээ Андреевэй нэрэмжэтэ, Гильбэрын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд мүнөө хүрэтэр үрһэ хаажа эхилээдүй байһаар.

Аймагай колхозуудта олон жэлэй ногооной үрһэ хаалга бүришье муугаар ябуулагдана. Ногооной үрһэ хуряалга мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй, олон жэлэй ногооной үрһэ сохилго ба хаалгые олонхи колхозууд эхилээдүй байна.

Аймагай олон колхозууд хартаабхын, рыжигэй ба коноплягай үрһэ хаалгые эхилээдүй, зарим колхозуудта үрһэнэй таряа хадагалха зернохранилищинууд бэлэдхэгдээгүй (заһабарилагдаагүй ба дезинфекци хэгдээгүй) байһаар.

Аймагай олон колхозуудта үрһэнэй таряан ехэ шиигтэй ба элдэб холисотой байна. Энэ хадаа үрһэнэй таряае гэмтээхэ аюулда хүргэнэ. Гэбэшье, үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ, хатаалга тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэн, таряа сэбэрлэдэг машинанууд табигдаагүй байна.

«Улаан Оронго» колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжапов Д. Н.), Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыренжапов П. Э.) үрһэнэй таряан сэбэрлэгдээд тогууд дээрээ халажа хэбтэнэ. Теэд тус колхозуудай түрүүлэгшэнэр үрһэнэй таряае гэмтээхэгүйн тула ямаршье хэмжээ абанагүй.

Иволгын аймгүйсэдком, хүдөө ажахын таһагай ба МТС-үүдэй агрономууд үрһэ хаалгын ябасые ба тэрэниие тарилгын кондицида хүрэтэр сэбэрлэлгые ёһотоор хинан шалганагүй, үрһэнэй фонд хаалгада ямаршье харюусалгагүйгөөр хандадаг зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ тэсэмгэйгээр хандажа байна.

«1952 ондо тарилга хэхын тула республикын колхозуудые өөһэдэйнь һайн шанартай үрһөөр хангаха хэмжээнүүд тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной сентябриин 7-ной тогтоолые бэелүүлхын тула Иволгын аймгүйсэдком ба тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Ткачёв, аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Бурдуковский, МТС-үүдэй директорнүүд нүхэд Ильков, Танхасаев гэгшэдэй ямаршье хэмжээ абаагүй дээрэһээнь аймагай колхозуудта үрһэ хааха талаар тон хангалтагүй байдал тохёолдобо.

1952 ондо тарилга хэхын тула колхозуудта үрһэнэй фонд байгуулха талаар Иволгын аймгүйсэдкомой хүдэлмэриие хангалтагүй дээрэ тоолохо гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтообо.

1952 ондо хабарай тарилга хэхын тула аймагай колхозууд ороoһото культурануудай һайн шанартай хүрэнгөөр өөһэдыгөө хүсэд хангажа шадаха гэжэ Иволгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачёвой хэлэһые мэдээндэ абаба.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хадаа ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачёвые, аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Бурдуковскиие, МТС-үүдэй директорнүүдые: Иволгын—нүхэр Ильковые ба Саянтын—нүхэр Танхасаевые иигэжэ уялгалба:

гурбан үдэрэй турша соо аймагай бүхы колхозуудтахи үрһэнэй участогуудай, олон жэлэй ногооной үрһэ хуряалгые ба сохилгые, үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ, хатаалга, хадагалалгые шалгажа үзөөд, үрһэ хаалгые гуримшуулхын тула яаралтай хэмжээнүүдые абаха;

үрһэнэй участогуудай таряа, олон жэлэй ногооной үрһэ сохилгые дүүргэхэ, 1952 оной тарилгада хүсэд хүрэхэ үрһэ хаахын тула эрид шууд хэмжээ абаха;

үрһэнэй таряае газаа хушалтагүйгөөр байлгаха ябадалаа болюулхын тула һаяын үдэрнүүдтэ хэмжээ абаха, колхозуудай зерносушилкануудта, тэрэшэлэн орооһо хатаахын тула тусгаар түхеэрэгдэһэн гэрнүүдтэ шиигтэй таряагаа хатааха хэмжээ абаха;

бүхы колхозуудта зернохранилищинуудые заһабарилга ба бэлэдхэлгые һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ, заһабарилагдаагүй ба дезинфекцилэгдээгүй складуудта үрһэнэй таряа хадагалхагүй;

1952 ондо сортовой үрһөөр колхозуудай тарилга хэхынь тула үрһэнэй фондые имагтал сортовой таряагаар хааха хэрэгтэй. Хэрбээ сортовой үрһэ дутуутай байгаа һаа, колхозуудта районированни хэһэн культура бүхэнэй сортовой үрһэ олохо ябуулга хэхэ ба колхоз хоорондын андалдаа эмхидхэжэ, жиирэй кондиционнобэшэ таряае сортовой үрһөөр саг соонь андалдаха, сортовой таряа бэлэдхэлгын түсэбэй дүүргэлтэ хангаха;

үрһэнэй таряа хадагалалгые үдэр бүри хинан шалгаха, тэрэниие гэмтээхэгүй ба ондоо хэрэгтэ гаргашалуулхагүй.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной сентябриин 7-ной тогтоолой дүүргэлтын ябаса тухайда гүйсэдкомой ээлжээтэбэшэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, энэ асуудалаар аймагай хүдөө ажахын таһагые даагшын, МТС-үүдэй директорнүүдэй ба зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй тоосоое дуулаха гэжэ Иволгын аймгүйсэдком уялгалагдаба.

Гильбэрын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ, мүн «Улаан Оронго» колхозуудта үрһэнэй таряа гэмтээһэн баримтануудые шалгаһан материалнуудые хаража үзөөд, таряа гэмтээлгэдэ зэмэтэй хүнүүдые хуулиин харюусалгада хабаадуулха гэжэ Иволгын аймгүйсэдком уялгалагдаа.

Энэ тогтоолые Иволгын аймгүйсэдкомой ямараар бэелүүлжэ байһые 1951 оной октябриин 25-һаа оройтонгүй шалгаад, шалгалтын дүнгүүдээр республикын Министрнүүдэй Соведтэ зохихо дурадхал оруулха гэжэ БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ даалгагдаа.

1951 оной ноябриин 1-дэ энэ тогтоолой дүүргэлтэ тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ тоосоо хэхыень аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ткачевые уялгалаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Томодхогдоһон колхозой партийна организаци

Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой партийна эхин организаци 33 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Энэ парторганизациин бүхы хүдэлмэринь коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ, тэдэниие большевистскээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдана.

Коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ ябадалда партийна суглаан ехэ үүргэ дүүргэнэ. Энэ жэлэй 9 һарын туршада 11 удаа партийна суглаан болоо. Тэндэ колхозойнгоо ба партийна организациингаа ажабайдалай шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Жэшээлхэдэ, тэжээл бэлэдхэлгын бригадын, таряанажалай бригадын бригадирнуудай тоосоонуудые, эбэртэ бодо мал хүгжөөлгын түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухайда һүнэй-товарна фермые даагшын тоосоое шагнаһан байна. Мүн партбюрогой заседани дээрэ партгруппорг нүхэр Шустовой, агитатор нүхэр Коневой, комсомольско эхин организациин секретариин тоосоонууд шагнагдаһан байха юм. Партийна суглаанууд ехэ бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэгдэдэг. Тиимэһээ тэндэ табигдаһан асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ бүхы коммунистнууд хабаадалаг. Энээгээр хэрэг дүүрэдэггүй. Партийна бюро болбол баталан абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулдаг байха юм. Партбюрогой секретарь нүхэр Конев партийна суглаанай шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хододоо хинан шалгажа байдаг.

Партбюро хадаа коммунист бүхэндөө партийна даалгабари үгэдэг юм. Эгээл бэлэдхэл ехэтэй коммунистнуудынь агитаторнуудаар томилогдонхой. 4 коммунистнуудта ханын газетэ гаргахые даалганхай. 2 коммунистнууд хүдөөгэй лектори хүтэлбэрилнэ.

Энэ партийна организаци хадаа колхознигуудтаа түшэглэн, тэдэнһээ нигта холбоотойгоор хүдэлмэрилдэг тулададаа хүсэтэй байна. Партийнабэшэ эдэбхитэдые партийна нээмэл суглаандаа уридаг, тэдэниие политическэ һуралсалда хабаадуулдаг, үргэн олон колхознигуудай дунда лекци, элидхэл хэдэг байха юм.

Колхозой үйлэдбэриие һайнаар хүтэлбэрилхын ба колхознигуудтай холбоо барисаагаа бэхижүүлхын тулада тус парторганизаци фермэ ба бригада дээрэ партгруппануудые эмхидхэһэн байна.

Һүнэй-товарна фермэ дээрэ эмхидхэгдэһэн партгруппадань 5 коммунистнууд бии. Партгруппорг нүхэр Шустов коммунистнуудаа суглуулжа, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тухай, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ тухай, зоотехническэ һуралсал тухай, мүн фермынгээ хүдэлмэритэй холбоотой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө коммунист бүхэндэ тусхай даалгабари үгэдэг. Партгруппа хадаа фермынгээ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда культурна хүдэлмэри һайнаар ябуулха хэрэгтэ анхаралаа хододоо табидаг. Фермэ дээрэ библиотекэ бии. Малай хоёр гүүртэнүүдтэ радиоприёмнигууд тодхогдонхой. Коммунистнууд болбол үнгэрэгшэ жэлдэ малшадай зоотехническэ һуралсал эмхидхэһэн байгаа. Тиин 20 колхознигууд зоотехническэ һуралсалай нэгэдэхи жэлэй программые амжалтатайгаар шудалжа гараа һэн. Мүнөө тэдэнэр зоотехническэ һуралсалай хоёрдохи жэлэй программые шудалжа эхилхэнь.

Тус партийна эхин организаци хадаа колхозойнгоо ажахын шухала участогуудта коммунистнуудаа зүбөөр хубаарилан табинхай. Тиимэһээ партийна нүлөө үзүүлэгдэдэггүй нэгэшье һалбари байхагүй. 8 коммунистнуудынь таряанажал дээрэ, 5 коммунистнуудынь малажал дээрэ, 4 коммунистнуудынь барилга дээрэ хүдэлмэрилнэ. Мүн 3 коммунистнуудынь колхозой правлениин гэшүүдээр һунгагданхай.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, колхозой түрүүлэгшэ коммунист Трофим Дорофеевич Сычев колхознигуудайнгаа дунда ехэ хүндэтэй. Трофим Дорофеевич тус колхозой эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа хүтэлбэрилхы хүдэлмэриин дүй дүршэл ехэтэй хүн юм. Нүхэр Сычев колхозойнгоо ажабайдалай шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ, партийна организацидаа түшэглэдэг. Трофим Дорофеевич бүхы шэнэ, түрүү юумые хододоо дэмжэдэг байна.

Мүнөө энэ колхоздо пилорама, тээрмэ, хоёр молотилка электрын хүсөөр хүдэлгэгдэнэ. Таряа сэбэрлэлгэ, хатаалга ба ашаалалга механизировалэгдэнхэй. Үнеэдээ электрын хүсөөр һаадаг болоо. Колхоздоо электричествотэй, радиотой, телефонно коммутатортай болонхой.

Партбюрогой секретарь нүхэр Конев нёдондо Иркутска областьһоо олон залаата шэниисын хоёр центнер тухай үрһэ асарһан байгаа. Социалистическэ Ажалай Герой Наталья Коневагай участок дээрэ тэрэ шэниисэ таригдажа, ехэ һайн ургаса абтаа. Ерэхэ жэлдэ энэ колхоз өөрынгөө үрһөөр хэдэн гектар талмай дээрэ олон залаата шэниисэ тариха юм.

Партийна организациин хэһэн эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин ашаар тус колхозой ниитын ажахы түргэнөөр дэбжэжэ байна. Энэ жэлдэ 1000 гаран гектар таряа, 114 гектар хартаабха, 40 гектар овощь тариһан байна. Мүнөө 1500 үлүүтэй толгой эбэртэ бодо малтай, 600 адуу моридтой ба бусад олон жэжэ малнуудтай болонхой. Энэ колхоз хадаа загаһанай ажал эрхилдэг. Нёдондо жэл нэгэ миллион үлүүтэй түхэриг доход абаһан байгаа.

Колхозой коммунистнууд хадаа колхознигуудые политическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. Колхозно ниитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулха зорилгоор партийна организаци 40 хүнүүдһээ агитколлектив эмхидхээ. Агитколлективые партбюрогой секретарь нүхэр Конев хүтэлбэриллэг. Агитаторнуудай семинарнууд ба зүблөөнүүд һара бүхэндэ 2—3 удаа үнгэргэгдэнэ. Нүхэд Соболев, Мохова, Николаев гэгшэд эрхим агитаторнууд байха юм. Тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэл ондоо агитаторнуудай шадабари болгон тараагдана.

Колхознигуудай дунда политическэ болон бусад темэнүүдээр элидхэлнүүд, лекцинүүд хододоо үнгэргэгдэнэ. «Советскэ хүнэй моральна шэнжэ шанар», «Ородой агууехэ поэт А. С. Пушкин», коммунизмын агууехэ барилганууд, уласхоорондын байдал тухай ба бусад хэдэн лекцинүүд һаяшаг уншагдаһан байна.

Тус партийна организаци хадаа социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар ехэ баян дүршэлтэй юм.

Социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, фермэ, бригада бүхэнэй абаһан уялгануудые гоё һайханаар бэшэжэ, эли газартаа — колхозой правлени соо, полевой станууд болон фермэнүүдэй улаан булангууд соо үлгэдэг байха юм. Удаань социалистическэ мүрысөөнэй дүүргэлтын дүнгүүдые ханын газетэдэ, «дайшалхы хуудаһануудта» болон показателиин доскануудта бэшэдэг. Мүн тэдэ дүнгүүдые бригадын, фермын гэшүүдэй хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байха юм. Мүрысөөндэ илагшадай түрүү дүй дүршэл тухайнь агитаторнууд колхознигуудта хөөрэжэ үгэдэг байна. Абаһан уялгануудаа бригада, фермэ бүхэнэй, колхозник бүхэнэй ямараар дүүргэжэ байһаниие партийна организаци хододоо шалгажа байдаг.

Колхозно үйлэдбэриин бүхы участогуудта парторганизациин эмхидхэхы үүргэнь угаа ехэ юм. Тиимэһээ ажахын болон политическэ шухала кампаниинуудые тус колхоз амжалтатайгаар үнгэргэдэг. Энэ колхоз хабарай тарилгые богонихон болзор соо эрхим шанартайгаар хэжэ, зунай үедэ таряанайнгаа хойноһоо һайнаар харууһалдаг байһанай ашаар мүнөө баян ургаса хуряажа абаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө аймаг соогоо эгээл түрүүн дүүргээд, мүнөө таряагаа хуряажа дүүргэхэеэ байна. Адуу малда гүйсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэнхэй. Энэ жэлдэ үнеэдэй 1 байра, гахайн 1 типовой байра, 1 овощехранилищи, мастерской баригдаа. Хүдөө ажахын культурын байшан бариха модон бэлэдхэгдэнхэй. 40 хүнүүдһээ эмхидхэгдэһэн барилгын бригадые ВКП(б)-гэй гэшүүн нүхэр Оскорбин хүтэлбэрилнэ. Тэрэ хадаа барилгын бригадада байгуулагдаһан партийна группын хүтэлбэрилэгшэнь юм.

Тус колхоз ажахыгаа улам амжалтатайгаар хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжотой. Артелингээ ажахые ба культурые хүгжөөлгын табан жэлэй түсэбые мүнөө табижа байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой партийна организаци өөрынгөө хүдэлмэридэ үшөө шэнэ амжалтануудые түйлахань лабтай.

Б. Гылыков.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалда анхарал ехээр хандуулха

Һаяхан ВКП(б)-гэй Курумканай айкомой пленум болобо. Эндэ партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Раднаев элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэһэн нүхэд партийна һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ тохёолдоһон дутуу дундануудые хурсаар шүүмжэлһэн байна. ВКП(б)-гэй айком ба партийна эхин организацинууд хадаа бүхы коммунистнуудые партийна һуралсалда хабаадуулхын түлөө зохихо хэмжээнүүдые абаагүй байгаа. Кружогуудта ба политһургуулинуудта 415 хүн һуралсалай жэлэй эхилхэдэ ороһон аад, 60-аад һурагшад элдэб шалтагаанаар һуралсахаяа болиһон байна.

Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад зарим партийна организацинуудта пропагандистнуудай гэмээр кружогуудайнь болон политһургуулинуудайнь занятинууд саг соогоо үнгэргэгдэлэггүй, олохон һурагшадынь занятинуудһаа гээгдэдэг байгаа. Зарим кружогуудай ба политһургуулинуудай занятинууд идейно-теоретическэ талааараа муугаар үнгэргэгдэдэг һэн.

Марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадай хүдэлмэридэ мүн лэ горьтойхон дутагдалнууд бии байгаа. Бэеэ даагаад һуралсадаг 77 нүхэдэй зариманиинь консультацида болон лекцидэ ерэдэггүй, өөһэдөө номоо үзэдэггүй байгаа. Жэшээлхэдэ, нарсудья Грехова, ветеринарна участогые даагша Мариев, ветфельдшер Тамашев ба бусад һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй туршада марксизм-ленинизмын классигуудай нэгэшье зохёол шудалаагүй байха юм. ВКП(б)-гэй айкомой дэргэдэхи партийна кабинет хадаа консультантнуудай семинарнуудые үнгэргэдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэриие хинан шалгадаггүй байгаа.

Эдэ ба бусад дутагдалнууд коммунистнуудай политическэ һуралсалые ВКП(б)-гэй айкомой һайнаар хүтэлбэрилдэггүй дээрэһээ үзэгдэнэ гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой заседанинууд дээрэ коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай асуудал тон үсөөн зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа. Айкомой бюрогой гэшүүд ба секретарьнууд хадаа кружогуудай болон политһургуулинуудай занятинуудта өөһэдөө нэгэшье удаа байлсаагүй. Партийна һуралсалые хүтэлбэрилхэ хэрэг айкомой пропаганда ба агитациин таһагта сүм даалгагдаһан байгаа гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Партийна һуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэ бии байгаа дутагдалнууд пленум дээрэ мүн лэ элирүүлэгдээ. ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг, зарим партийна организацинууд хадаа партийнабэшэ интеллигенциие политическэ һуралсалда хабаадуулгада мүнөөшье анхаралаа табинагүй. Зарим партийна организацинуудта кружогууд болон политһургуулинууд бодомжогүйгөөр эмхидхэгдэһэн байха юм.

Пленум хадаа партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэ үзэгдэһэн эдэ ба бусад дутагдалнуудаа сүм усадхахые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

Свердловскэ область. Нижне-Тагильска хизаар ороноо шэнжэлхэ музей ехэ һонирхолтой юм. Транспортын ба металлургиин талаар ородой ухаалан зохёогшодой анха түрүүн байгуулһан зүйлнүүд тухай гэршэлһэн тон үнэтэ экспонадууд, крепостной уранзураашадай үнэтэ зурагууд музейн олон тоото залнууд соо байдаг. 1834 ондо крепостной мастернууд Черепановтанай (эсэгэ хүбүүн хоёр) зохёон байгуулһан ородой түрүүшын паровозой модель музейн түүхын таһаг соо бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: музейдэ ерэгшэд ородой түрүүшын паровоз хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Газетэ намда туһална

Би урдань үзэг бэшэг мэдэдэггүй ябаһан хүм. Имагтал советскэ засагай ашаар үзэг бэшэгтэ һуража, газетэ ба ном уншадаг болооб. Илангаяа «Бурят-Монголой үнэн» газетэ ехээр һонирхон уншадагби. Тиимэһээ тус газетые жэл бүхэндэ захинаб. Минии хүдэлмэридэ туһалха шухала материалнууд энэ газетэдэ толилогдодог.

«Бурят-Монголой үнэн» газетын хуудаһанууд дээрэ түрүү малшадай дүй дүршэл, мэргэжэлтэдэй зүбшэл толилогдоно. Тэдэ хадаа минии мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалдамни ехэ туһа хүргэнэ. Гадна, уласхоорондын оршон байдал тухай материалнууд ехэ һонирхолтой байдаг.

Газетэ хадаа хүнүүдэй эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлхэ ябадалдань үдэр бүхэндэ туһаллаг, партиин хурса зэмсэг мүн гэжэ мэдэдэг болонхойб.

Ширабазар Жамбалов,
Хоринн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой МТФ-е даагша.

Шэнэ номууд абтаба

Яруунын мяханай совхозой рабочкомой библиотекэ энэ жэлдэ 2000 түхэригэй шэнэ номуудые абаа. Абтаһан номуудай дунда В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай зохёолнууд, ородой классигуудай ба советскэ уранзохёолшодой зохёолнууд, мүн техническэ, хүдөө ажахын ба бусад олон номууд бии.

Номууд бригадануудта, фермэнүүдтэ түргэнөөр хүргэгдэдэг, уншагдаһан номууд удаан байлгагдангүй һэлгэгдэжэ байдаг юм. Энэ библиотекын уншагшадай тоо 300 болоо.

Ж. Бадмаев.

Радиоузелаа һэльбэн шэнэдхэбэ

Хоринн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой радиоузел түхеэрэлгэ ба линейно-абонентнэ барилгын эмдэрһэн дээрэһээ удаан саг соо хүдэлмэрилэнгүй байһан юм.

Мүнөө энэ колхоз гэшүүдэйнгээ хүсөөр, радиофикациин барилгын монтажна Управлениин радиотехник нүхэр Царегородцевэй туһаламжаар 100 ватт хүсэтэй шэнэ радиоузел бариба. Мүн 2 километртэ лини татагдажа, 50 колхознигой гэрнүүдтэ радиоточконууд оруулагдаба.

Б. Самбуев.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар

Хоринн аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй хоёр үдэрэй семинар болоо. Семинарта уншалгын байшангуудые, клубуудые, библиотекэнүүдые даагшанар хабаадалсаа.

«Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо үедэ арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлгэ ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зорилго» гэһэн темэтэй лекци ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Дагбаев уншаба. Мүн «Партийна гэгээрэлэй сетьдэ библиотекэнүүдэй туһаламжа» гэһэн лекци айкомой пропагандист нүхэр Цыбжитов уншаа.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ эрхимээр бэлэдхэхэ

ВКП(б)-гэй обкомой V пленум «Хүдөөдэхи ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол соогоо хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи ехэ дутуунуудые элирүүлэн заагаад, эдэ дутуунуудые усадхахыень, эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилгэеэ эрид һайжаруулхыень, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын хэрэгтэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхыень ВКП(б)-гэй айкомуудһаа, аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудһаа, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениһээ эриһэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой пленум хадаа культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй условидо хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэлгэдэ тусгаар анхарал хандуулһан байха юм. Үбэлэй сагта нормальнаар хүдэлмэрилхынь тулада аймагуудай культурын байшангуудай, хүдөөгэй болон колхозно клубуудай, улаан булангуудай, библиотекэнүүдэй, уншалгын байшангуудай заһабарилгые бүрин дүүргэжэ, тусхайта комиссинуудые байгуулаад, тус эмхи зургаануудай үбэлдэ бэлэн болоһые ноябриин 1 болотор тушаажа абахыень партийна ба советскэ органуудые пленум уялгалһан байна.

Партиин обкомой пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, республикын хэдэ хэдэн аймагуудай партийна ба советскэ органууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэхэ тушаа нилээд хүдэлмэри ябуулаа. Жэшээнь, Кяхтын, Хойто-Байкалай, Баргажанай ба Прибайкальска аймагуудта культурын байшангуудые, хүдөөгэй клубуудые, библиотекэнүүдые бэлэдхэлгын хүдэлмэри мүнөө гол түлэб дүүрэжэ байна. Тэрэшэлэн тус аймагуудта түлеэ бэлэдхэлгэ ба зөөжэ асаралга муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй.

Гэбэшье, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлдэлгын хэрзэргэ ябажа байһые шалгажа үзэхэдэ, олохон аймагуудта энэ хүдэлмэри бирагүйгөөр ябуулагдана.

Хоринн, Иволгын, Бичурын, Сэлэнгын, Байкало-Кударын ба бусад зарим аймагуудта энэ талаар илангаяа ехэ дутуунууд элирүүлэгдэһэн байна. Жэшээнь, Хоринн аймагай культурын байшангай заһабари мүнөө хүрэтэр дүүрээгүй, мүн энэ байшангай үбэлдөө түлихэ түлеэ бэлдэлгэ ба зөөжэ асаралга үшөө эмхидхэгдээгүй байһаар. Тэндэхи хүдөөгэй болон колхозно клубууд, библиотекэнүүд баһал иимэрхүү байдалтай. Тарбагатайн ба Дээдэ-Курбын хүдөөгэй клубууд, Хасууртайн библиотекэ үнинһөө хойшо хүдэлмэрилхээ болишонхой. Мүнөө үедэ тэдэнэй байшангуудые заһабарилгыншье хүдэлмэри ябуулагданагүй. Колхозно клубууд бүришье муу байдалтай. Хэдэ хэдэн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд колхозно клубууд ба улаан булангуудые үбэлэй сагта хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэлгэдэ анхаралаа хандуулнагүй.

Хоринн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдком (түрүүлэгшэнь нүхэр Харламов) энээндэ ехэхэн зэмэтэй. Юуб гэхэдэ, тус гүйсэдком культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые болото һайнаар хүтэлбэрилхэгүйһөө гадна, харин тэдэниие таһалгаряагүй финансировалха тушаа хэмжээ абадаггүй байха юм. Энэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, аймагай бюджедһээ хангагдадаг культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд жэлэй сметээр хараалагдаһан мүнгэн зөөриин миил 20 процентые абаһан байна.

Бичурын аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай байшангууд булгадаа шахуу үбэлдэ бэлэн бэшэ. Аймаг доторхи 5 уншалгын байшангуудай миил 2-нь бэлэдхэгдэнхэй, колхозно 17 клубуудһаа 10-иинь хүдэлмэрилнэгүй, теэд мүнөөшье заһабарилгадаагүй зангаараа байна. Тиихэдэ «Заря коммунизма», Чапаевай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө клубуудые тарянай складууд болгожорхиһон байха юм. Колхозуудай олонхи улаан булангууд хаагдашанхай, мүн Ворошиловай (Малый Куналей), Сталинай нэрэмжэтэ (Н. Маргинтуй) колхозуудай улаан булангууд баһал тарянай складууд болошонхой. Бичурын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Манинов эдэ тэсэшэгүй баримтануудые мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй дурсагдагша шухала тогтоолые бэелүүлгэдэ зарим аймагуудай партийна ба советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандадаг байһан тухай баримтануудые тоолохо гээ һаа үшөө олон. Хэлэгдэһэншье баримтанууд хадаа культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгын тон хангалтагүй байһан тухай элеэр гэршэлжэ үгэнэ.

Республика доторхи культурно-гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэринүүдэй нимэ ехэ таһалдалтай байһан ябадалда культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ республиканска управлени ехэхэн зэмэтэй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тус управлени энэ хэрэгые хүтэлбэрилэн ябуулжа шадаагүй. Харин управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Стужин үбэлдэ бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдэй аймагуудта хэр-зэргэ ябуулагдажа байһыень мэдэхэгүй байба.

Тиин нүхэр Стужин энэ хүдэлмэриие зүндөө бүтэхэ ябадалда найдажархёод, тэрээниие эрид хурдадхаха тушаа аймгүйсэдкомуудай тусхайта таһагуудые даагшанарай урда шанга эрилтэ табидаггүй байха юм.

Культурно-гэгээрэлэй бүхы эмхи зургаануудые үбэлэй үедэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилхөөр бүрин бэлэдхээд, ноябриин 1 болотор тушаажа абахын тулада шухала хэмжээнүүдые дары сагаа абаха, дурсагдагша дутуунуудые эрид шууд усадхаха хэрэгтэй. Мүнөө энэ асуудалаар аймагуудай партийна ба советскэ органуудай урда илангаяа ехэ харюусалгатай зорилго табигданхай. Ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин амжалта хадаа клуб, культурын ба уншалгын байшан, библиотекэ бүхэниие үбэл хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэлгэһээ дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ: һайн бэлэдхэлтэй байгаа һаа, һайнзар хүдэлмэрилхэ бшуу. Мүн тэдэниие али бүхы хэрэгсэлнүүдээр бүрин хангаха шухала.

ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомууд, тэдэнэй тусхайта таһагууд энэ асуудалаар партийна эхин организацинуудай, сомоной ба сельскэ Соведүүдэй хүдэлмэриие үдэр бүриингөө хиналтада абажа, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй условидо хүдэлмэрилхэ бүрин түгэс бэлэдхэлээр хангаха зэргэтэй.

Клубууд, культурын ба уншалгын байшангууд, улаан булангууд, библиотекэнүүд хадаа идеологическа хүдэлмэриин шухала участок мүн. Тиимэһээ тэдэнэй үбэлдэ бэлэдхэлгые эрхимээр хангаха, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгын ехэ ба шухала хэрэгтэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ шухала.

Б. ЦЫЖИПОВ,
ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагшын орлогшо

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

Профсоюзуудай һайндуранай спортивна обществонуудай Соведүүдые һунгалга тухай

ВЦСПС-эй Секретариат болбол предприятинуудай, эмхи зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай физкультурын Соведүүдэй тоосоото суглаануудые ба һунгалтануудые 1952 оной февралиин 1-һээ мартын 1 хүрэтэр үнгэргэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаба. Мартын 10 хүрэтэр һайндуранай обществонуудай районно, харгы замай, бассейновэ, областной, хизаарнуудай ба республиканска конференцинүүд үнгэргэгдэхэ байна. Олониитын физкультурна хүдэлөө шэнээр дэбжүүлхэ ба физкультурнигуудай спортивна түйлалтануудай хэмжээе улам үргэдхэхэ хэрэгтэ тус һунгалтануудые ашаглахыень профсоюзна комитедүүдые ВЦСПС-гэй Секретариат уялгалаа.

Тоосоото һунгуулиин суглаануудые ба конференцинүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэнь профсоюзна организацинуудта болон спортивна Соведүүдтэ зохихо туһаламжа үзүүлхэ гэжэ профессиональна союзуудай Соведүүдтэ дурадхагдаа.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭЛ

Түрүү хонишодой зүблөөн

Хориин аймагай колхозуудай хониной-товарна фермэнүүдые даагшанарай ба түрүү хонишодой зүблөөн һаяхан үнгэргэгдэбэ. Хони олоор үсхэбэрилхэ ба ноохо ехээр бэлэдхэхэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар аймагай хонишодой зорилгонууд тухай» аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Афанасьев элидхэл хэбэ.

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба ноохо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» республикын Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолой удхашанар ба саашанхи зорилгонууд тухай элидхэлшэ хэлэбэ. Саашань нүхэр Афанасьев хони үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй түсэбые аймагай колхозуудай хэр зэргээр дүүргэжэ байһан тухай хэлэбэ.

— Манай аймагай колхозууд 2 жэл 9 һара соо хони үсхэбэрилхээр горьтой юумэ хэһэн байна. Энэ үе соо хониной тоо 76,2 процентээр олошороо, гүрэндэ ноохо тушаалга хоёр дахин ехэ болоо. Гүрэндэ ноохо тушаалгын энэ жэлэй түсэб 104,1 процент дүүргэгдэжэ, ехэнхинь нарин ба нарибтар ноохон тушаагдаа, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Аймагай түрүү колхозууд энэ жэл соо хони үсхэбэрилхэ, үүлтэр һайжаруулха талаар ехэхэн амжалта туйлаба. Жэшээнь, Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз хони, үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй̆ түсэбые 114,3 процент, ноохо тушаалгын энэ жэлэй түсэбые 120 процент дүүргэ. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 111,5 процент, ноохо тушаалгаяа 125 процент дүүргэһэн байна. Аймагай түрүү хонишод дааһан малаа һайнаар харууһалжа, хонидоо олошоруулаа. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Цыбилма Базарсадуева, Д. Дашиева гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 120 хурьга абаһан байна. Тэрэшэлэн Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод Лхама Тогтохоева 100 эхэ хонинһоо 106 хурьга, Жигмит Бадмаева —99 хурьга абажа, түлжүүлээ.

Тэрэнтэй хамта, хони үсхэбэрилхэдэ ехэ гээгдэлтэй колхозууд бии. Ленинай нэрэмжэтэ, «Родник», «Путь Сталина», «Победа» ба бусад колхозууд хони үсхэбэрилхэ түсэбөө миил 70—80 процент дүүргэһэн байна. Энээнһээ болоод аймагнай бүхы дээрээ хони үсхэбэрилхэ түсэбөө 91,3 процент дүүргэ. Хониной ашаг шэмэнь хэбэл бага зандаа.

Саашань нүхэр Афанасьев ниитын хонидой тэжээлээр хүсэд хангаагүйе, үбэлэй байра заһабарилга ба түхеэрэлгын муугаар ябуулагдажа байһые тэмдэглэбэ.

Аймагай зарим колхозууд хониной үүлтэр һайжаруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй. Жэшээнь, «Пламя», «Гигант», Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хонидые искусственнаар оороондо оруулха ябадалые хэрэглэнэгүй.

Хони үсхэбэрилхэ табанжэлэй түсэб дүүргэхэ арга боломжонууд тухай элидхэлшэ тогтон хэлэбэ. Колхозуудта хамтын суглаанууд боложо, тэдээн дээгүүр табанжэлэй түсэбые дүүргэхэ арга боломжонууд хараалагдажа байна. Аймагай колхозуудай хониной-товарна фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө арга боломжонуудые дахин дахин хаража үзөөд, 5 жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхээр шиидэбэ. Жэшээнь, Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 5 жэлэй түсэбые 2 жэл соо дүүргэхэ, ноохо ехээр хайшалдаг болохо уялга абаа. Тэрэшэлэн аймагай бусад колхозууд болон хонишод иимэ уялгануудые абана.

Элидхэлэй һүүлээр Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша нүхэр Цыренов үгэ абажа, «хони үсхэбэрилхэ табанжэлэй түсэбые 2 жэл соо дүүргэхэбди» гээд, хонидоо тэжээлээр хангаха асуудал тухай хэлэбэ. Энэ талаар Үдын МТС ехэ хүдэлмэри хэхэ аад, мүртэй юумэ хээгүй гэжэ тэрэ шүүмжэлбэ. Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша нүхэр Цыбанжапова абаһан уялгаяа хайшан гээд бэелүүлхэ тухайгаа хөөрэбэ. Племенной хүдэлмэриин муугаар табигдаһан тухай хэлээд, нүхэр Цыбанжапова зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ ехэ эрилтэ табиһан байна.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна врач нүхэр Собенников зооветеринарна мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри тухай тогтон хэлээд, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые түргэдхэхэ, бии байһан тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэй гэбэ. «Победа» колхозой хонишон Серпионов иигэжэ хэлээ:

— Намарай адуулгые зүбөөр эрхилжэ, хонидоо тобир тарганаар үдхэнэбди. Энэмнай үбэлжэлтые үнгэргэлгэдэ шухала удхашанартай. Манай колхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абаха, үүлтэрынь һайжаруулха, ноохо абалгые ехэдхэхэ, 5 жэлэй түсэбые 2 жэл соо дүүргэхэ уялга абаа. Энээнээ дүүргэжэ шадахабди.

Хони үсхэбэрилхэ табанжэлэй түсэбые хоёр жэл хахад соо дүүргэхэ, энэ үе соо хониной тооё 2 дахин олошоруулха, 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга абаха, нарин ноохотой хонин бүриһөө 4,6 килограмм, нарибтар ноохотой хонинһоо 4,1 килограмм, шэрүүбтэр ноохотой хонинһоо 3,5 килограмм, шэрүүн ноохотой хонинһоо 2 килограмм ноохо хайшалха уялга зүблөөндэ хабаадагшад абаа. Энэ уялгаяа бэелүүлхын тула тэжээл бэлэдхэлые ехэдхэхэ, хониной харууһа һайжаруулха, орооной кампани һайнаар үнгэргэхэ, хонидоо дулаан байраар хангаха хэмжээнүүдые хараалһан байна.

Г. Цыреторов.

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Л. Кузнецовой хүтэлбэрилдэг барилгын бригада һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ бригада мүнөө жэлдэ барилгын нилээд ехэ хүдэлмэри хээ. Мянган хониной байра, колхознигуудай байха хоёр квартиратай гэр, хүдөө ажахын машинануудай сарай, овощехранилищи шэнээр бариһан, шубуунай фермые үбэлдэ бүрин бэлэдхэһэн ба залуу малай байра заһабарилһан байха юм. Мүнөө тус бригада 126 үхэрэй байра барижа эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын бригадынхид (зүүн гарһаа) А. Л. Мертвецов, бригадир Л. Кузнецов, А. С. Мертвецов, В. Власов гэгшэд байна.

З. Веснинагай фото.

Хэжэнгэдэ малай байра бэлэдхэгдэнэгүй

Ниитын малые дулаан байрадань оруулха саг газаа ороо. Гэбэшье, Хэжэнгын аймагай олонхи колхозууд малай дулаан байра муутай, үбэлэй хүйтэндэ дээрээ оротохын туйлда хүрөөд байна. Энэ юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай үбэлэй бэлшээридэ найдаһан һанал бодолһоо хахасаадүй, малаа иигээд тиигээд байра муутайгаар үбэлжүүлхэдэ хамаагүй гэһэн хорото һанал бодолдо эзэлэгдээд, ниитынгээ малые типовой дулаан байраар хангаха хүдэлмэри ёһотоор эмхидхээгүй байха юм.

Эгээл иимэһээ «Улаан Таряашан», «1-е Мая» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд Пинтаев, Борисов гэгшэд малай байрануудые барилга оройдоо эмхидхээгүй. Мүн Молотовой, Энгельсын, Тельманэй ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд 2—4 дархашуулые барилгада гаргаһан нэрэтэй.

Аймагай олон колхозууд барилгын модо саг соонь бэлэдхээгүй дээрэһээ мүнөө малай байра бариха сагта модо бэлэдхэжэ, сагаа һалгажа байна. Жэшээнь, «Улаан Таряашан», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Зургаанай зам», «Заветы Ильича» ба бусад колхозууд мүнөө һая модо бэлэдхэжэ байна.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитынгээ адуу малые дулаан типовой байраар хүсэд хангахын орондо, миил далабша, сарайнуудые баряад гү, али хуушан хашаануудаа бага зэргэ заһабарилаад малаа үбэлжүүлхэ хүсэлэнтэй. Жэшээнь, Тельманэй, Ленинэй, Энгельсын нэрэмжэтэ ба Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта иимэ баримтанууд үзэгдэнэ. Энэ хадаа малажалые саашадань хүгжөөхэ зорилгые хараадаа абалсаагүй, халирхай хүтэлбэриин хойшолон мүн.

Олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малай байра барилга, түхеэрэлгые тэсэшэгүй муугаар ябуулжа байһанаа хүдэлмэришэнэй үсөөн дээрэһээ тохёолдоо гэжэ тайлбарилха һанаатай байха юм. Үнэндөө тиимэ бэшэ. Колхоз бүхэн барилгые саг үргэлжэ ябуулжа байха аргатай, дархашуулшье бии юм. Аймагай колхоз бүхэндэ иимэ арга байха.

Хони үсхэбэрилхэ, үүлтэрыень һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ зорилго манай республикын колхозуудай урда табигдаад байна. Хонидые амжалтатайгаар үсхэбэрилхын тула түбхын түрүүн энэ жэлэй үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ эрилтэ хонишодой урда табигдана гээшэ. Тиимэһээ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хонидоо типовой байраар хангахын тула тусгаар анхаралаа хандуулха ёһотой байгаа. Теэд Хэжэнгын колхозуудта тиимэ юумэн үгы байна. Эндэхи колхозууд энэ жэл 16000 хониной байха 32 байра бариха ёһотой аад, оройдоо 5 байра баряад, үшөө 7 байра барихаар хараална. Миин 5 колхоз энэ хүдэлмэри ябуулна. Бусад колхозууд нэгэшье байра баряадүй.

Б. Шаралдаев,
«Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Модошодто зохид һайн, культурна байра түхеэрхэ

Манай республикын ой модоной промышленность ургажа, хүдэлмэришэдынь олошоржо байна. Энээнтэй хамта хүдэлмэришэдэй байра байдалые улам һайжаруулха зорилго табигдана.

Мүнөө модо бэлэдхэлэй намар-үбэлэй сезон эхилбэ. Һайнаар заһабарилагдаһан, дулаан, сэбэр гэр байраар кадрова хүдэлмэришэдые ба колхознигууд-сезоннигуудые хангаха шухала.

Бүхы леспромхозуудай ба участогуудай гэр байра, клубууд, улаан булангууд, магазинууд, бани бултадаа һайнаар түхеэрэгдэхэ, үбэлдэ гүйсэд бэлэн болгогдохо зэргэтэй. Модошодой байха хамтын байра бүхэндэ стол, стул, һандали, тумбочка, лампа гэхэ мэтэ зүйлнүүд байха ёһотой.

Гэхэ зуура, «Бурмонголлес» трестын предприятинууд модошодой байрануудые, культурна эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэхэ талаар ехэ дутагдалтай байна.

Шулуутайн ба Хандагатайн леспромхозуудта капитальна барилгын ба заһабарилгын хүдэлмэриин түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Шулуутайн леспромхоз (директорынь нүхэр Зязев, директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Герасимов) байрын гэрнүүдые бариха түсэбөө оройдоо 49 процент дүүргэ.

Тамохтай гэжэ модо бэлэдхэлэй шэнэ участогта гэр байрын, культурна барилгануудай хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдана. Тус участогта ядахадаа уһанай бочко, таз, лампа, умывальник гэхэ мэтэ зүйлнүүд хүсэд байхагүй юм.

Хандагатайн леспромхоз (директорынь нүхэр Дедюхин) 1000 квадратна метр талмайтай үбэлэй байра бэлэдхэхэ ёһотой аад, арай гэжэ 515 квадратна метр талмайтай байра бэлэдхээ.

Сэлэнгын ба Итанцын леспромхозууд, намар-үбэлэй хүдэлмэридэ тон муугаар бэлэдхэнэ. Энээниие мэдэжэ байбашье, «Бурмонголлес» трестые эрхилэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Сергеев, трестын ахалагша инженер нүхэр Теплов гэгшэд һанаа амархан һуужа байна. Леспромхозуудта үбэлэй байрануудай, улаан булангуудай, клубуудай тон муугаар заһабарилагдажа, шухала хэрэгсэлнүүдээр дүүрэн хангагдаагүй байһан тухай мэдээнүүдэй орожо байхада, дээрэ дурсагдаһан хүтэлбэрилэгшэдэй зохихо хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

Советскэ правительство модо бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ба модошодой ажабайдалда ехээр анхаралаа табижа, модошодто салин хүлһэ түлэхэ шэнэ системэ бии болгоһон байна. Салин хүлһэ түлэхэ шэнэ системэ болбол модошодой дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, тиин леспромхозуудай модо бэлэдхэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжо олгоо.

Шэнэ условиин ёһоор социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргахадаа, түсэбөөр хараалагдаһан байрануудые ба культурна эмхи зургаануудые хэр зэргэ бэлэдхэһыень харалсаха байна.

Модо бэлэдхэлэй предприятинуудай профсоюзна организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд бүхы хүсэеэ гаргажа, кадрова хүдэлмэришэдһөө гадна колхознигууд-сезоннигуудые зохид һайн байрануудаар гүйсэд хангаха, тэдэнэй нормоёо дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдохо уялгатай.

Тиигэжэ республикын бүхы леспромхозууд модо бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ёһотой.

В. Тарабаев.

Харюусалгагүй хүдэлмэрилэгшэ

Ториин аймагай Бургалтайн сомоной «Заветы Ильича» колхоздо Бургалтайн сельпогой магазин бии юм. Теэд тус магазин ехэнхидээ хаалтатай байдаг болошоо. Магазиниие даагша нүхэр Белоплотова даалгабаридаа тон харюусалгагүйгөөр хандана. Тэрэ хадаа магазинаа хаажархёод, гэртээ өөрынгөө ажал хэжэ байдаг юм.

Магазиндань дабһан, сахар, керосин ба бусад үргэн хэрэглэлэй зүйлнүүд ходоодо дутагдалтай байдаг.

Бургалтайн сельпогой правлени тус магазинай хүдэлмэриие гуримшуулха талаар зохихо хэмжээ абаха бэзэ гэжэ һанагдана.

Б. Бужигаев.

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Витринэ эмхидхэбэ“

Иимэ гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоһон бэшэг соо заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдэй абтаһан тухай ВКП(б)-гэй Кударын айкомой секретарь нүхэр Марков манай редакцида мэдээсэбэ.

Аймагай эмхи зургаан, предприяти, колхоз бүхэндэ харуулан ойлгуулха пособинууд бэлэдхэгдэжэ байна. Аймагай центртэ газетнэ витринэ түхеэрэгдээ. Эмхи зургаан бүхэндэ плакадууд, лозунгнууд үлгэгдөө, ханын газетэ ба показателиин доска бии болгогдоо, политинформаци үнгэргэгдэдэг болоо.

Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые түргэнөөр дүүргэхэ

Д. ЛЕСИК,
ВКП(б)-гэй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша

Энэ жэл республикын колхозууд, машинно-тракторна станцинууд гүрэнһөө ехэ туһаламжа абаһанай ачаар хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые урданайхиһаа эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Гүрэндэ таряа тушаахa түсэбөө бүхы дээрэнь республикамнай болзорһоо урид дүүргэ. Олон аймагууд таряа хуряалтые нёдондонойхиһоо эмхитэйгээр ябуулжа байна. МТС-үүд олон шэнэ машинануудые абажа, машинно-тракторна паркаа һайнаар ашаглана.

Тэрэнтэй хамта, республикын зарим аймагууд таряа хуряаха, тэжээл бэлэдхэхэ ба хүдөө ажахын бусад хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ талаар ехэ гээгдэлтэй байна. Республикын Министрнүүдэй Соведэй баталһан графигай ёһоор республикын колхозууд орооһото культурануудай хуряалгые сентябриин 20 хүрэтэр дүүргэхэ аад, нэгэшье аймаг тиигэжэ шадаагүй. Октябриин 10-ай мэдээгээр, бүхы орооһото культурануудай талмайн 9 процентынь хуряагдаадүй байһаар. Хориин, Түнхэнэй, Курумканай, Прибайкальска, Хэжэнгын, Яруунын Тарбагатайн аймагууд таряа хуряалгаар ехэ гээгдэлтэй ябана. Эдэ аймагуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд таряа хуряалгые түргэдхэхэ хэмжээ абанагүй, хаһа хугасаа хүүлэй үелэ таряа хуряалгые абасые харан байса һуудхабайха юм.

Таряа хуряалгые ааляар ябуулхаһаа гадна, республикын олон колхозууд таряа һүрилэлгэ ба сохилгые муугаар эмхидхээ. Октябриин 10-най мэдээгээр, 92 мянган гектар таряан простой машинаар хуряагдаһан аад, 50 мянган гектарайнь таряан һүрилэгдөөгүй байба. Зэдын аймагай колхозууд 3 мянган гектар таряа жаткаар хадаад, оройдоо һүрилөөдүй. Мүн Сэлэнгын, Хориин, Заиграйн, Баргажанай, Түнхэнэй, Бичурын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй болон бусад зарим аймагуудай колхозууд таряа һүрилэлгэ ба сохилгые муугаар ябуулна.

Баян техникээр зэбсэгжэһэн республикын МТС-үүд болон колхозууд доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, таряа хадалга, һүрилэлгэ ба сохилгые һаяын үдэрнүүдтэ дүүргэжэ шадаха аргатай. Энээниие аймагуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ойлгохо ёһотой.

Үрһэнэй участогуудай таряа хуряалга, үрһэ хаалга республика дотор хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Хэжэнгын, Курумканай, Түнхэнэй, Хориин, Тарбагатайн, Мухаршэбэрэй, Иволгын ба Яруунын аймагуудай колхозууд үрһэнэйнгөө участогуудай таряа хуряалгые ба сохилгые муугаар эмхидхээ. Эдэ аймагуудай колхозуудта үрһэнэй участогуудай ехэхэн хубинь мүнөө хүрэтэр хуряагдаагүй байна. Мүн үрһэнэй таряа сэбэрлэлгэ, үрһэ хаалга ехэ удаанаар ябуулагдана. Октябриин 10-най мэдээгээр, Яруунын, Түнхэнэй аймагуудай колхозууд нэгэшье центнер үрһэ хаагаадүй байна. Кударын, Кяхтын ба бусад зарим аймагуудай колхозуудые шалгаад үзэхэдэ, үрһэнэй таряан сэбэрлэгдэнэгүй—тогууд дээрэ, ямаршье харууһагүй хэбтэһэн зандаа. Энээнһээ болоод үрһэнэй таряан гутаха, үригдэхэ гээшэ. Хүрэнгын орооһые иимээр хадагалжа болохогүй.

Энэ жэл республикын колхоз бүхэн элбэг хүрэхэ эрхим үрһөөр өөһэдыгөө хангаха бүхы арга боломжотой. Тиимэһээ һаяын үдэрнүүдтэ үрһэнэй участогуудые хуряажа дүүргээд, үрһэ сэбэрлэхэ, хааха хэрэгтэй. Ноябриин 1-һээ оройтуулангүй бүхы колхозууд үрһээ сүм хааха ёһотой. Үрһэнэй участогуудһаа хүрэнгын орооһоной абтахагүй байгаа һаань, бусад участогуудай эрхим һайн таряае сэбэрлэжэ, хүрэнгэ болгон хааха хэрэгтэй. Тиихэдэ хүрэнгын таряае зүбөөр хадагалха шухала. Тэрээниие ондоо хэрэгтэ ябашье гаргашалжа болохогүй. Үрһэнэй таряае уриһэн хүнүүдые харюусалгада хабаадуулха ёһотой.

Республикын колхозуудта намарай пар хахалалга ехэ унжагайруулагдажа байна. Октябриин 10-най мэдээгээр, намарай пар хахалалгын түсэб оройдоо 41,2 процент дүүргэгдээ. Яруунын, Баргажанай, Прибайкальска, Ториин аймагуудта энэ хүдэлмэри илангаяа муугаар ябуулагдана. Намарай пар хахалалгын графигай таһалдуулагдажа байһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, тракторна парк хүсэдөөр ашаглагдаагүй, колхозууд морин плугуудаа гаргаагүй.

Ерэхэ жэлэй хабарай тарилгые бүхыдэнь сэбэр пар ба намарай пар дээрэ хэхын тула намарай пар хахалалгые түргэдхэхэ эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Таряа хуряалгые, гүрэндэ таряа тушаалгые дүүргэхэтэеэ хамта хартаабха малталга, тэжээлэй корнеплод, силоснэ культурануудые ба зелёнко хуряалга түргэнөөр дүүргэхэ хэмжээ абаха хэрэгтэй. Октябриин 10-най мэдээгээр, Зэдын, Яруунын, Курумканай, Прибайкальска, Ториин, Түнхэнэй ба Хориин аймагуудай колхозуудта нилээд ехэ талмайн тэжээлэй корнеплод ба зелёнко хуряагдаадүй байна.

Олон аймагууд тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые дүүргээдүй байбашье, үбһэ сабшалгые, силос даралгые болюулһан, соломо ба михиинэ һүрилэлгэ муугаар эмхидхэһэн байха юм. Соломо ба михиинэ бүхы полинууд дээрэһээ дууһыень хуряажа абаха тухай партиин обкомой заабариин байбашье, зарим аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэриие мүнөө хүрэтэр эмхидхээгүй. 222 мянган гектар орооһото культуранууд комбайнаар хуряагдаһан аад, оройдоо 80 мянган гектарайнь соломо һүрилэгдөөд байна. Баргажанай аймагай колхозууд соломо һүрилэлгэдэ ямаршье анхарал хандуулнагүй. Эндэ 3 мянга шахуу гектарай таряан хуряагдаһан аад, миил 200 гектарайнь соломо һүрилэгдөө. Мүн Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын, Зэдын аймагууд энэ хүдэлмэриие муугаар эмхидхээ. Иимэ ушар саашадаа тэсэшэгүй. Бүхы хүсэ ба арга боломжонуудаа элсүүлжэ, соломо һүрилэлгые ойрын сагай турша соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Соломо, михиинэ хуряажа абангүй, гэмтээдэг ба пар хахалаад, газар доронь буладаг колхозууд болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдые хатуу харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Зэдын аймагай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Будаев ба Богдаев, Сэлэнгын аймагай—нүхэд Башинов ба Нимаев, Баргажанай аймагай — Борисов ба Эрдынеев, Хэжэнгын аймагай — Бельгаев ба Холбоев, Хориин аймагай — Болдохонов ба Харламсв гэгшэд тэжээл бэлэдхэлгэдэ харюусалгагүйгөөр хандаһаар зандаа. Олохон МТС-үүдэй директорнүүд таряа хуряалгые эхилхэтэеэ хамта үбһэ сабшалга, силос даралга бөлюулһан байна. Мүнөө МТС-үүд соломо һүрилэлгэдэнь колхозуудта зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй.

Партиин айкомууд ба аймгүйсэдкомууд тэжээл бэлэдхэлгые түргэдхэхын тула шухала хэмжээнүүдые абаха, колхоз, МТС бүхэндэ тэжээл бэлэдхэлэй даабариие үгэхэ, һаяын үдэрнүүдтэ силоснэ культурануудай, тэжээлэй корнеплодой ба зелёнкын хуряалгые түгэсхэхэ ёһотой. Хуряагдаагүй үлэһэн бүхы сабшалангай ногооё октябриин 20 хүрэтэр сабшажа абаха, силос даралгын түсэбые заатагүй дүүргэхэ шухала. Тракторна силосорезкые хоёр халаанда ашаглаха, хүрэхэ тооной унаа мори болон хүдэлмэришэниие силос даралгада табиха хэрэгтэй.

Малажалые хүгжөөхэ асуудалаар парти ба правительствын заабариие дүүргэхын тула малаа тэжээлээр хүсэд хангаха, малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэжэ, тэрэниие амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэй гэжэ партиин айкомуудай секретарьнууд ба аймгүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр мэдэхэ ёһотой. Эгээл иимэһээ колхозуудай болон МТС-үүдэй бүхы хүсые тэжээл бэлэдхэлгэдэ гаргаха, нэгэшье толгой мал гарзалуулхагүйн тула хэмжээ абаха, байһан тэжээлээ химгадалтайгаар гаргашалха хэрэгтэй. Малай байрануудые түхеэрэлгэдэ ехэ анхарал хандуулха шухала. Ноябриин 1-һээ оройтуулангүй малай бүхы байрануудые бэлэн болгохо хэрэгтэй. Тэжээлээ гамтайгаар гаргашалхын тула фермэ бүхэндэ кормокухни, соломорезкэ, кормозапарник түхеэрхэ, тэжээлээ буйлуулжа малда эдюулхэ шухала.

Колхозуудай партийна организацинууд хадаа бүхы фермэнүүдые малшадаар гүйсэд хангаха, тэлэндэ зохид һайн байра байдал түхеэрхэ малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсэхэ уялгатай.

Атомна зэбсэг тушаа „Правдын" корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай гадаадын мэдээсэлнүүд

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, октябриин 13. (ТАСС). Венгерскэ газетэнүүд «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай Венгриин ажалшадай хэлэһэн үгэнүүд ба гадаадын хэблэлэй мэдээсэлнүүдые толилжо үргэлжэлһөөр.

«Нүхэр Сталинай мэдүүлгэ табаң гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхын түлөө эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөе улам бэхижүүлнэ» гэһэн гаршагтай мэдээсэлнүүдые «Сабад неп» газетэ толилоо.

«Нүхэр Сталинай үгэнүүд — олон зуугаад миллион хүнүүдэй эрмэлзэл, дура хүсэл, эгид шиидхэбэри мүн» гэһэн гаршагтайгаар «Непсава» газетэ Венгриин ажалшадай хэлэһэн үгэнүүдые тунхаглаба.

Заводууд ба фабрикануудта, ниитын организациһуудта олоной митингнүүд болоҗо, нүхэр И. В. Сталинай харюуе ажалшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр зүбшэн хэлсэнэ.

Нүхэр Сталинай харюуе зүбшэн хэлсэһэн суглаанууд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, албанска предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй вождиин үгэнүүдые халуунаар һайшаан дэмжэнэ.

Сталин городтохи нефть олзоборилдог үйлэдбэриин нэгэдэхи участогай начальник Пандели Феро иигэжэ хэлэбэ: «Советскэ Союз эб найрамдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй зол жаргалта ажабайдалай түлөө тэмсэнэ гэжэ үшөө дахин хаража үнэншэбэбди».

ВЬЕТНАМАЙ ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

ШАНХАЙ, октябриин 13. (ТАСС). Хойто Вьетнамһаа Вьетнамска информационно агентство иигэжэ дамжуулна: «Правдын» корреспондентдэ И. В. Сталинай үгэһэн харюуда зорюулагдаһан редакционно статья соогоо Вьетнамай национальна нэгэдэмэл фронтын орган—«Куу-Куок» газетэ «эб найрамдалай ба демократиин верховно вождиин мэдүүлгын имагта ехэ удхашанарые» тэмдэглэбэ.

«Атомна энерги имагта амгалан зорилгоор хэрэглэгдэхын тулада үйлэдбэрилэгдэжэ болохо юм гэжэ мэдүүлхэдээ,—гэжэ газетэ бэшэбэ, — Генералиссимус Сталин атомна бомбые дэлхэйн бүхы оронуудай хоримжолхые, атомна энерги үйлэдбэрилгэдэ уласхоорондын хиналта тогтоохые дурадхаһан Советскэ Союзай хараа бодолые харюу соогоо дахин батлан хэлэбэ.

Тиимэһээ, Советскэ Союз эб найрамдал сахихын ба бүхы хүн түрэлтэниие абархын түлөө хэлбэришэгүй тэмсэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, бүхы дэлхэйн арадууд атомна зэбсэг хоримжолхые эриһэн Генералиссимус Сталинай харюуе ехэтэ һайшаана».

БОЛГАРИ

СОФИЯ, октябриин 13. (ТАСС). «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе болгарска хэблэл үргэнөөр толилжо үргэлжэлһөөр. «Отечествен фронт» газетэ болгарска эхэнэрнүүдэй бэшэгүүдые толилбо. Ниитын элитэ ажал ябуулагша Рада Тодорова иигэжэ бэшэнэ:

«Фабриканууд, заводуудтахи ба деревнидэхи манай ажалша эхэнэрнүүд эб найрамдалай вахтада жагсаа. Империалистнуудай агрессивнэ түсэбүүдые зогсоохо гэжэ һанадаггүй эхэнэрнүүд манай дунда байхагүй.

Эб найрамдалай түлөө агууехэ тэмсэлшэ Сталинай үгэнүүд хадаа реакциин хүсэнүүдые эб найрамдалай хүсэнүүдэй илаха байһанда этигэлыемнай улам батажуулна. Дайе эб найрамдал илаха. Манай үхибүүд амгалан ажаһууха, ушарынь, агууехэ Сталин эб найрамдалай түлөө бүхы арадуудай тэмсэлые зоригжуулна».

«Манай арад нүхэр Сталинай үгэнүүдые баяр баясхалантайгаар угтаа. Советскэ Союзай илалтануудынь манай илалтануудай, демократическа дэлхэйн бүхы хүнүүдэй илалтануудай эшэ үндэһэн мүн» гэжэ манай арад харана.

АВСТРАЛИ

СИДНЕЙ, октябриин 13. (ТАСС). «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюуе шэнжэлэн, «Сталин атомна бомбо хорихо тухай хэлэнэ, США тиимэ зэбсэг хэрэглэхэ гэжэ һэдэнэ» гэһэн статья соогоо «Трибюн» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Сталинай харюу бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай советскэ политикые тодорхойгоор харуулаа. Советскэ Союз хадаа атомна зэбсэг хэрэглэхые буруушааха һаа гадна, тэрэниие хорихо, тэрэнэй үйлэдбэрилгэ болюулхын түлөө тэмсэнэ гэжэ хэлэхэдээ, Сталин атомна зэбсэг хорихын түлөө тэмсэлэй советскэ политикые тайлбарилан харуулаа».

АЛБАНИ

ТИРАНА, октябриин 13. (ТАСС). Атомна зэбсэг тушаа «Правдын» корреспондентдэ нүхэр И. В. Сталинай үгэһэн харюу тухай Албаниин ажалшадай үгэнүүдые албанска газетэнүүд толилжо үргэлжэлһөөр.

Эб найрамдалай Пактын түлөө!

ПРАГА, октябриин 13. (ТАСС). Телепресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада республика дотор 65.073 хүн гар табяад байна гэжэ эб найрамдал хамгаалха Гватемальска комитет соносхобо.

Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй мэдүүлгэ

ЛОНДОН, октябриин 13. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха английска комитет парламентска һунгалтанууд тушаа мэдүүлгэ толилбо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Бүхы партинууд эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн тухайдаа һунгуулиин урда тээхи программанууд соо мэдүүлнэ, иимэ эрмэлзэлгэ мүнөө арадай ухаан бодолдо гол һуури эзэлнэ. Энэ хадаа эб найрамдал тухай арадай голосой дуулдаһанай баярта баримта гээшэ. Энэ хэсүү үедэ арад зон өөрынгөө эрилтэнүүдэй бэелэл туйлаха ёһотой. Эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн тухайдаа юрэнхы мэдүүлгэ хээд хизаарлаа һаа дутамаг байха болоно. Оршон байдал угаа хүндэ болонхой... Тиимэһээ арад хадаа Кореяын 38-дахи параллельдэ буудалдаа зогсоохо ябадал Англиин эрид шууд туйлахыень; ООН-дохи английска түлөөлэгшэд атомна зэбсэг хэрэглэлгые зүбшөөрхэ ёһогүй, бата бэхи эб найрамдал тогтоохо тухай хэлсээнүүдые хэхэ зорилгоор табан гүрэнэй зүблөө эмхидхэхын тула английска правительствын нэрэ хүндэеэ бүрин ашаглахыень тодорхойгоор найдуулхые эрихэ эрхэтэй байна.

Хойшолуулашагүй эдэ асуудалнуудые алгад гараһан байгаа һаа, эб найрамдал тээшэ эрмэлзэлгэ тухай ямаршье мэдүүлгэнүүд дэмжэгдэхэ гэжэ һанаһанай хэрэггүй. Эдэ гурбан асуудал тушаа тус тустань английска правительствын хэлэһэн үгэ шиидхэхы удхашанартай байха болоно. Эб найрамдалай ба дайнай асуудал английска арадай гарта байна...

Эб найрамдал хамгаалха английска комитет хадаа удаан сагай эб найрамдал дары хангалгын хэрэг гартаа абахыень английска арадые уряална».

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ПХЕНЬЯН, октябриин 13. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани октябриин 13-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервенционистска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хатуу шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа.

Центральна фронт дээрэ Йоньчхониин райондо ба Чхолвониин урдуур хатуу шанга байлдаанууд болоо.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд Янгуһаа хойгуур дайсанай үсэд шанга добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохибо.

Зүүн эрьеын дэргэдэ Арадай армиин частьнууд Вонсан шадарай амгалан нютагуудые буудаһан дайсанай нэгэ эсминецые шэнгээбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд Вонсанай, Суньаниин, Саривониин ба Соннимай амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн дайсанай 6 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, октябриин 14. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервенционистска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хатуу шанга добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Баруун ба центральна фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд дайсанай үсэд шанга добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо.

Зүүн фронт дээрэ Янгуһаа хойгуур Арадай армиин частьнууд дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохибо.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ артиллери ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад Аньчжу, Вонсан, Хамхын ба бусад городуудай амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн дайсанай 3 самолёт унагаагаа.

Кореядэ американска интервентнүүдэй хэһэн хорото гашанууд тухай шэнэ баримтанууд

СТОКГОЛЬМ, октябриин 11. (ТАСС). Кореядэхи шведскэ сэрэгэй-полевой госпитальдо хүдэлмэрилөөд Швеци бусажа ерэһэн Хедбум гэгшын мэдүүлгые «Арбетартиднинген» газетэ толилбо. Тэрэ хадаа Кореядэхи американска интервентнүүдэй гэмтэ хэрэгүүд тухай хэлэнэ.

«Американецууд хадаа шархатаһан кореецүүдые — корейскэ Арадай армиһаа пленде абтаһан боецүүдые, тэрэшэлэн лисынмановска сэрэгэй солдадууд ба офицернүүдые аргалхагүй гэжэ шведскэ сэрэгэй-полевой госпиталиин хүтэлбэрилэгшэдтэ захирба гэжэ Хедбум хэлэнэ.

Американецууд өөһэдөө сэрэгэй операцинуудта хабаадаха ябадалһаа зайсахые һэдэнэ, тэдэнэй орондо бусад хүнүүдэй тэмсэхые ба шуһаяа адхаруулхыень хүсэнэ гэһэн һанал госпитальдо хүдэлмэрилдэг шведүүдтэ түрэбэ.

«Тэрьелэгшэдтэ», тайлбарилан хэлэхэдэ, американска интервентнүүдэй хүсөөр намнан абаашаһан кореецүүдтэ зорюулагдаһан лагерьнуудай ажабайдал тухай Хедбум богонёор хэлэбэ. «Тэрьелэгшэдэй» байдал хүнгэдхэхын тула шведскэ Улаан Хэрээһэнэй түлөөлэгшэдэй ямаршье юумэ хэхыень американска сэрэгэй засагаархид хориһон байна. Эдэ лагерьнуудта олон хүн үхэнэ, тэдээндэ медицинскэ туһаламжа огто үзүүлнэгүй. «Үхэлэй эдэ лагерьнуудта» байдаг хүнүүд ехээр туража муудаа, тиимэһээ тэдэнэр үхэһэн нүхэдөө хүдөөлүүлжэ шадахагүй байна.

Иранска нефт… тушаа империалистнууд… түсэбүүд

НЬЮ-ЙОРК, октябриин (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын баталан хэлэһэнэй ёһоор, США-гэй финанснуудай министр байһан Моргентау үсэгэй Трюгве Литэй зүблөө хэһэн урдын Англо-иранска нефтиин компаниин акцинуудай 51 процентһээ доошо бэшыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци худалдан абахые дурадхана.

США-гэй хиналта доро байһан реконструкциин ба хүгжэлтын уласхоорондын банк тусхай облигацинуудые гаргажа, энэ худалдан абалгые бэелүүлхэ ёһотой гэжэ Моргентау хэлэбэ.

Баруун германска финансистнууд американска империалистнуудай үгсөөр хэнэ

ВЕНА, октябриин 13. (ТАСС). «Дер Абенд» газетэ Кельнһээ ерэһэн мэдээсэл соогоо иигэжэ бэшэнэ:

«Кельнскэ банкнуудай нэгэнэй дотор 3 миллион немецкэ маркын хэмжээтэй нюуса фонд бии болоо, тэрэнь Германска Демократическа Республикада эсэргүү һамбаа хэлэй ябуулганууды мүнгөөр хангахын тула энэ оной зун баруун германска промышленнигуудай бии болгогдоһон байна.

Баруун германска промышленнигууд ба финансистнууд Цаплер, Хенле, Пфердменгес, Кост, Ротен лен гэгшэд энэ фонд эмхидхэхэ ябадалда хабаадаа. Баруун Германидахи американска эзэмдэлгын засагаархид тус фонд байгуулхын тулада нилээд ехэ мүнгэ үгэһэн байна. Германска Демократическа Республикын предприятинууд дээрэ хэхээр хараалагдаһан террористическэ элдэб ябуулганууды бэлэдхэхэ мүнгэн фондһоо үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, Деринги гидэ һүйдхэлэй хэрэг бэелүүлхэхын ба хэхын тула август соо Баруун Германиин дотоодын хэрэгүүдэй министр Лертэ американецуудай заабаряар 70 мянган марка энэ фондһоо үгтэһэн байна».

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын октябриин 1-нэй номерой 1-дэхи нюурта толилогдоһон «Патриотическа жэлтэ» гэһэн бэшэгэй эхин Яруунын аймагай гэжэ заһаад уншахые гуйнабди.

Алдуу гаргаһанайнь түлөө редакциин хүдэлмэрилэгшэ Цыбиковтэ хэмжээ абтаба.

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН ШҮҮБЭРИТЭ 3% УРЬҺАЛАМЖА

1951 оной сентябриин 30-да Москва городто болоһон шүүбэринүүдэй 4-дэхи нэмэлтэ тираж

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы гурбан разрядуудтахи серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000435	1–50	5 000	025633	1–50	1 000	041927	35*)	10 000	054394	1–50	400	068119	1–50	400	085143	1–50	[illegible]
000916	1—50	400	025891	1–50	5 000	042240	50*)	10 000	054805	12*)	25 000	068303	1–50	400	086608	1–50	[illegible]
001452	1–50	400	025982	07*)	10 000	042816	1–50	1 000	056019	18*)	10 000	068466	1–50	1 000	087261	1–50	[illegible]
001761	44*)	10 000	026067	30*)	10 000	043239	25*)	10 000	056046	20*)	10 000	068945	1–50	1 000	087476	04*)	[illegible]
002225	27*)	10 000	026400	17*)	10 000	043273	1–50	1 000	056844	29*)	25 000	069056	47*)	50 000	087514	20*)	[illegible]
002865	1–50	400	026532	1–50	5 000	043283	01*)	10 000	057255	11*)	100 000	069202	43*)	10 000	088023	1–50	[illegible]
003852	1—50	400	026786	35*)	10 000	043342	23*)	10 000	057761	1–50	400	069686	28*)	10 000	088365	44*)	[illegible]
004305	14*)	25 000	026788	1–50	400	043580	1–50	1 000	057925	1–50	400	070321	1–50	400	088450	1–50	[illegible]
005267	1–50	1 000	027640	37*)	10 000	044016	48*)	10 000	058215	1–50	5 000	070781	1–50	400	088582	1–50	[illegible]
005461	29*)	10 000	028211	1–50	5 000	044405	1–50	1 000	058746	1–50	400	072461	1–50	1 000	088757	10*)	[illegible]
005837	24*)	10 000	028628	1–50	400	044984	1–50	1 000	058905	1–50	1 000	072512	24*)	25 000	088889	19*)	[illegible]
006408	02*)	10 000	029355	1–50	1 000	045027	1–50	400	059340	1–50	400	072576	1–50	400	089821	50*)	[illegible]
007564	19*)	25 000	029575	23*)	25 000	045163	40*)	25 000	059437	28*)	10 000	072985	05*)	10 000	090046	44*)	[illegible]
007614	1–50	400	030531	22*)	10 000	045294	1–50	400	059713	46*)	10 000	073536	08*)	10 000	090355	1–50	[illegible]
009549	1–50	5 000	030613	1–50	400	046186	01*)	10 000	059751	1–50	1 000	075719	1–50	1 000	090558	1–50	[illegible]
010000	28*)	10 000	030819	1–50	5 000	046281	41*)	10 000	060165	1–50	1 000	076141	1–50	400	090857	12*)	[illegible]
010374	44*)	10 000	031671	1–50	1 000	046593	1–50	400	060241	20*)	10 000	076314	1–50	1 000	091089	08*)	[illegible]
010988	24*)	10 000	031847	1–50	1 000	046854	46*)	25 000	060254	1–50	1 000	076461	19*)	10 000	091383	1–50	[illegible]
012000	1—50	400	033070	08*)	10 000	046974	1–50	400	060453	1–50	1 000	076846	1–50	1 000	091600	1–50	[illegible]
012033	1–50	1 000	033084	39*)	25 000	047050	1–50	1 000	060513	09*)	25 000	077039	17*)	25 000	091951	39*)	[illegible]
012834	1–50	1 000	033267	31*)	50 000	047136	17*)	25 000	061596	16*)	10 000	077457	38*)	10 000	093186	1–50	[illegible]
013354	1–50	400	033593	35*)	25 000	048153	1–50	400	061769	17*)	10 000	077605	1–50	1 000	093648	10*)	[illegible]
013904	28*)	10 000	033818	1–50	1 000	048632	36*)	10 000	062602	14*)	50 000	077763	26*)	10 000	093747	32*)	[illegible]
014504	1—50	1 000	034772	34*)	10 000	048706	25*)	10 000	062822	22*)	25 000	078354	16*)	10 000	093872	20*)	[illegible]
015275	1–50	1 000	034874	1–50	400	049241	12*)	25 000	062968	11*)	10 000	079069	1–50	1 000	094603	1–50	[illegible]
015504	22*)	10 000	035019	1–50	400	049351	34*)	10 000	063556	04*)	10 000	080159	1–50	400	094973	03*)	[illegible]
017147	30*)	25 000	035869	13*)	10 000	050168	1–50	1 000	063880	33*)	25 000	080557	1–50	1 000	095682	1–50	[illegible]
017250	38*)	25 000	036726	29*)	25 000	050482	1–50	1 000	064035	1–50	400	082024	24*)	10 000	096096	1–50	[illegible]
018003	1–50	400	036848	1–50	1 000	050670	12*)	25 000	064144	1–50	400	082372	1–50	5 000	096192	13*)	[illegible]
018083	1–50	5 000	036943	1–50	5 000	051573	03*)	10 000	064456	1–50	400	082411	33*)	10 000	096644	43*)	[illegible]
019559	45*)	10 000	037610	1–50	5 000	051750	1–50	1 000	064936	1–50	5 000	083416	28*)	10 000	097033	1–50	[illegible]
022726	1—50	400	038390	1–50	1 000	052274	1–50	400	065208	44*)	10 000	083561	1–50	1 000	097650	1–50	[illegible]
023260	1–50	5 000	038668	34*)	10 000	052375	38*)	10 000	066122	41*)	10 000	083663	04*)	25 000	098271	20*)	[illegible]
023287	1–50	400	038754	01*)	10 000	052955	38*)	10 000	066274	1–50	400	083880	33*)	10 000	098696	15*)	[illegible]
023422	1–50	400	038796	1–50	1 000	053166	1–50	1 000	066616	1–50	5 000	084164	1–50	400	098987	1–50	[illegible]
023990	1–50	400	039879	1–50	400	053176	50*)	10 000	066991	1–50	5 000	084269	46*)	25 000	099375	[illegible]	[illegible]
024352	1–50	400	041286	1–50	400	053807	34*)	10 000	067355	1–50	1 000	084873	1–50	400	099887	1–50	[illegible]
024447	17*)	25 000	041486	07*)	10 000	054066	1–50	1 000	067849	39*)	10 000	084980	1–50	400			
024986	32*)	10 000	041796	30*)	10 000	054247	1–50	400									

*) Энэ серийн облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүри 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Комиссиин Түрүүлэгшэ—Москва городой ажалшадай депутадуудай Кировско районно Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ П. П. СТЕФАНСКИЙ.

Комиссиин харюусалгата секретарь финансова албанай Советник Л. А. ВАСИЛЬЕВА.

Мао Цзе-дунай шэлэгдэмэл зохёолнуудай нэгэдэхи том хэблэгдэбэ

ШАНХАЙ, октябриин 13. (ТАСС). Мао-Цзе-дунай шэлэгдэмэл зохёолнуудай нэгэдэхи том хэблэгдэн гараа. Газетэнүүд энэ номой гаралгада зорюулһан статья түрүү хуудаһануудтаа толилбо.

Зүүн Хитадтахи «Синьхуа Шудянь» гэжэ номой худалдаанай компаниин 170 магазинууд тус номые худалдажа эхилээ. Худалдахаар абаашагдаһан номынь хахад үдэр хүрэтэр сүм худалдагдаа.

Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын дурадхалые Баруун Германиин хүн зон дэмжэнэ

БЕРЛИН, октябриин 13. (ТАСС). Ниитэгерманска зүблөө зарлаха тухай Германска Демократическа Республикын Арадай Палатын дурадхал Германиин хоёр талын олон миллион немецүүдэй дура хүсэлдэнь харюусана. Тус дурадхалые арад зон үргэнөөр дэмжэнэ. «Дер курир» (французска лицензээр хэблэгдэдэг) ба «Ди Вельт» (английска лицензээр хэблэгдэдэг) гэжэ баруун берлинскэ газетэнүүдшье ниитэгерманска хэлсээнүүдые хэхэ тухай мэдүүлнэ.

Германиин нэгэдэлые һэргээхэ тухай асуудалда зорюулагдаһан түрүү бэшэг соогоо «Дер курир» газетэ иигэжэ асууна: «һайтар шэлэгдэн томилогдоһон баруун германска түлөөлэгшэд ороной нэгэдэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада Зүүн Европын түлөөлэгшэдтэй уулзаа һаань муу болохо аал?»

Уругвайн олониитын протест

МОНТЕВИДЕО, октябриин 13. (ТАСС). «Эль Паис» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кореядэхи американска агрессидэ хабаадахын тула сэрэгүүдээ эльгээхэ бэлэн байһан тухайдаа мэдүүлһэн уругвайска правительствын хараа бодол уругвайска олониитын дунда угаа ехэ протест үүсхэбэ. Уругвайска компартиин гүйсэдхэхэ комитет октябриин 10-най заседани дээрээ уругвайска правительствын хараа бодолые шүүмжэлбэ.

Парламентын гэшүүн Родней Арисменди депутадуудай палатада үгэ хэлэжэ, протест мэдүүлбэ. Эб найрамдал хамгаалха уругвайска национальна комитет правительствын шиидхэбэрие буруушаан шүүмжэлһэн телеграмма республикын президентдэ барюулаа.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора 23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03704. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж